

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Кафедра охорони праці та навколишнього середовища

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання розрахунково-графічних робіт
з дисципліни**

***«РОЗСЛІДУВАННЯ, ОБЛІК І АНАЛІЗ
НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, ПРОФЕСІЙНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ ТА АВАРІЙ»***

Харків – 2019

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри охорони праці та навколишнього середовища 12 лютого 2018 р., протокол № 7.

Наведено загальні відомості про розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, профзахворювань та аварій на виробництві, вихідні дані для виконання розрахункової роботи, методику виконання розрахункової роботи, необхідні довідкові матеріали.

Методичні вказівки призначено для студентів спеціальності 263 «Цивільна безпека».

Укладачі:

доц. Д. С. Козодой,
Н. В. Козодой

Рецензент

проф. В. Г. Брусенцов

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічних робіт
з дисципліни

*«РОЗСЛІДУВАННЯ, ОБЛІК І АНАЛІЗ
НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, ПРОФЕСІЙНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ ТА АВАРІЙ»*

Відповідальний за випуск Козодой Д. С.

Редактор Ібрагімова Н. В.

Підписано до друку 03.04.18 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 2,5. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Зміст розрахункової роботи і завдання до її виконання.....	4
2 Розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій.....	15
2.1 Розслідування та облік нещасних випадків.....	15
2.2 Спеціальне розслідування нещасних випадків.....	29
3 Вказівки до виконання розрахункової роботи.....	42
Список літератури.....	45
Додаток А.....	46
Додаток Б.....	49
Додаток В.....	52

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни «Розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій» є формування в майбутніх фахівців необхідного рівня знань та умінь з правових, організаційно-технічних, соціально-економічних і психологічних питань розслідування, обліку і аналізу нещасних випадків, професійних захворювань та аварій, визначених відповідними державними нормативно-правовими актами, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя і здоров'я працівників відносно результатів виробничої діяльності.

1 ЗМІСТ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ І ЗАВДАННЯ ДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Розрахункова робота складається з трьох пунктів, які виконуються студентом самостійно:

1 Алгоритм дій роботодавця при отриманні повідомлення про нещасний випадок.

2 Оформлення акта форми Н-5 (додаток А).

3 Оформлення акта форми Н-1 (додаток Б).

Варіант завдання визначається за сумою двох останніх цифр навчального шифру за узгодженням з викладачем. Студентам дозволяється самостійно доповнювати інформацію, якої не вистачає у вихідних даних для виконання завдань розрахункової роботи.

Роботу завершує список літератури.

Варіанти вихідних даних до виконання розрахункової роботи наведені нижче.

Варіант 1

Нещасний випадок стався о 9:30 21.08.2017 р. Газорізальники Ш. та В. пішли на позицію, де на колії вже стояв для різання в металобрухт напіввагон. Розійшовшись у різні боки вздовж напіввагона (В. – з північної сторони, а Ш. – з південної сторони вагона), застропили бокову панель, підрізали її з внутрішньої сторони вагона, а потім злізли з вагона і почали

відрізати від нижньої обв'язки ззовні вагона, стоячи на землі. В. закінчив цю роботу раніше і відійшов від вагона, а Ш. залишилося відрізати близько 100 мм панелі по нижній обв'язці. Тільки він її відрізав, як кутова стійка, яка виявилась проіржавілою і незакріпленою внизу з нижньою частиною рами вагона, почала падати. Побачивши це, В. крикнув Ш., щоб останній відійшов убік, але Ш. не почув через шум ввімкненого різачка. Коли Ш. побачив, що кутова стійка падає, було запізно і він не зміг далеко відбігти від вагона. Кутова стійка, падаючи, вдарилась об лебідку для підтягування вагонів, яка розташована на відстані 1,1 м від колії, а потім впала на праву ногу Ш., у результаті чого він отримав перелом правої медіальної щиколотки зі зміщенням.

Перед початком робочої зміни бригадиром був проведений цільовий інструктаж. Навчання з охорони праці проводилось 12.01.2016 р. Газорізальник Ш. Пробув на лікарняному протягом 30 днів.

Варіант 2

10.02.2016 р., згідно з вказівкою майстра К. через виробничу потребу підсобний працівник Г. був направлений у бригаду старшого машиніста тістомісильної машини К. Ця бригада працювала під керівництвом майстра зміни Б. Працівник Г. засипав борошно мішками вагою по 30 кг і подава розсіл до ємності змішування згідно з виробничим процесом з виготовлення тіста на тістомісильній машині.

О 7 год 15 хв Г. натиснув кнопку вимкнення машини. Одразу після вимкнення машини Г. відкрив замок кришки, при цьому не відключив магнітний замок, який утримує кришку, з усієї сили відкрив цю кришку та побачив неякісний шматок тіста, який знаходився всередині ємності, і вирішив прибрати його. Не дочекавшись повної зупинки валів із закріпленими на ньому лопатями, які продовжували рухатися по інерції, Г. опустив руку в ємність, відволікшись у цей самий час на колегу О., який знаходився біля нього. У результаті цього рука Г. потрапила під дію лопатей машини і він отримав перелом правої променевої кістки в середній третині.

Журнал реєстрації інструктажів з охорони праці відсутній. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці 17.04.2015 р. Г. пробув на лікарняному 24 дні.

Варіант 3

Начальник токарної дільниці М. на оперативній нараді видав токару-напівавтоматнику Л. змінне завдання на виготовлення на автоматичній лінії ЛКМВ 73 та агрегатному свердлильному верстаті моделі ХА 8241 деталей і валів згідно з технологічним процесом.

Приблизно о 13 год 20 хв 04.02.2016 р. у процесі роботи Л. звернув увагу на те, що трубка подачі змащувально-охолоджуючої рідини не потрапляє в зону різання деталі. Тому він вирішив підвести трубку в необхідне положення. У цей час права рука Л. потрапила в зону обертання деталі, що оброблялась, у результаті чого правий рукав спецодягу був захоплений деталлю, що оберталась. У результаті намотування рукава в потерпілого стався відкритий оскольчатий перелом правого передпліччя зі зміщенням.

У цей час токар-напівавтоматник К., почувши крик, підбіг до робочого місця Л. і вимкнув верстат.

Повторний інструктаж проводився начальником дільниці 01.12.2015 р. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці – 10.03.2015 р.

Потерпілий пробув на лікарняному 60 днів та отримав інвалідність 2 групи.

Варіант 4

У неділю 24.01.2016 р. слюсар з ремонту рухомого складу Р. отримав від бригадира дільниці М. завдання на проведення роботи з ремонту підвагонного генератора.

Слюсарю з ремонту рухомого складу Б. було дано завдання щодо ремонту дахового кондиціонера безпосередньо на вагоні. Близько 14-ї год Б. разом з М. піднялися на дах вагона для того, щоб разом зняти кришку, що закриває доступ до кондиціонера. У цей час повз них проходив старший майстер У., який зробив їм зауваження, що вони працюють без запобіжних поясів і касок, на що обидва відповіли, що візьмуть їх у коморі.

Близько 15-ї год Б. знову піднявся на дах вагона для виконання робіт з усунення витoku холодоагенту. О 15 год 20 хв

він доповів М. про те, що роботи завершені і потрібно встановлювати кришку над кондиціонером. М. наказав Б. не проводити роботи без нього, а сам направився в акумуляторне відділення з метою перевірки виконання поставленого завдання з обслуговування акумуляторної батареї.

Близько 16-ї год Б. зайшов на дільницю, щоб покликати М. для закриття кришки кондиціонера. М. у цей час на дільниці не було, але там знаходився Р., який за власною ініціативою запропонував Б. допомогу в монтажі кришки кондиціонера. Не взявши запобіжний пояс і каску, Р. піднявся по торцевих розсувних сходах на дах вагона, після нього піднявся Б., також без запобіжного поясу та каски. Коли до остаточного установлення кришки залишалося приблизно 20 см, Б. боковим зором побачив, що Р. не втримався на даху і впав на бетонну підлогу цеху. При доставці Р. до лікарні той помер у машині швидкої медичної допомоги внаслідок гострого порушення мозкового кровообігу, викликаного черепно-мозковою травмою.

Загальний стаж роботи 49 років 1 місяць, у тому числі на підприємстві 39 років 4 місяці, за професією 13 років 3 місяці. Проведення повторного інструктажу з охорони праці 09.08.2015 р. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці 30.01.2015 р.

Варіант 5

17.11.2014 р. стропальник Т. на оперативній нараді разом зі стропальником К. отримав від комірника В. завдання на виконання вантажно-розвантажувальних робіт металевих листів для їх навантаження на автомобілі. Перед роботою В. провів їм усний інструктаж з охорони праці.

О 10 год 45 хв стропальники Т. та К. згідно з нарядом на вантаження приступили до виконання робіт з навантаження автомобіля МАЗ листовим металопрокатом.

При цьому Т. зайшов у простір між пачками металевих листів: з одного боку листи «х/к 2.0, 1250x2500 ст 08 кп», з другого – дерев'яні піддони, на яких була пачка листів «х/к 1.2, 1250x2500 ст 08 кп». У момент підймання пачки листа «х/к 1.2, 1250x2000 ст 08 кп», що була зачеплена за допомогою канатних стропів до гаків чотиригілкових ланцюгових стропів, вона нахилилася й стався зсув частини листів з пачки

«х/к 1.2, 1250x2500 ст 08 кп» у бік, де знаходився стропальник Т., у результаті цього ліва гомілка Т. була притиснута металевими листами «х/к 1.2, 1250x2500 ст 08 кп», що зсунулися, до пачки металу «х/к 2.0, 1250x2500 ст 08 кп», що була розташована поруч.

Потерпілий Т. отримав закритий перелом обох кісток лівої гомілки зі зміщенням і пробув на лікарняному 33 дні.

Проведення повторного інструктажу з охорони праці 01.10.2014 р.

Навчання та перевірка знань з питань охорони праці 28.07.2014 р.

Варіант 6

20.10.2014 р. столяр будівельний К. отримав цільовий інструктаж з охорони праці від майстра будівельних і монтажних робіт Т. Майстер будівельних і монтажних робіт Т. дав завдання бригаді у складі столяра К., столяра Т., столяра В., муляра Ш. виконувати роботи з ремонту покрівлі столярного цеху (заміна азбоцементних листів розміром 1,75 x 1,12 м, вагою 25 кг) згідно з нарядом-допуском № 4 від 13.10.2014 р. При цьому К. та Т. працювали на уклоні покрівлі з боку будівельного двору, а В. та Ш. – на протилежному боці будівлі.

Близько 15 год 30 хв, по закінченню робіт на покрівлі, К. спустився вниз, слідом спустився Т., опустив драбину на асфальт біля столярного цеху (щоб після цього віднести її в цех) і, за завданням Т., пішов прибирати на другий бік виробничого приміщення решту будівельного сміття. К., повернувшись, згадав, що він забув на покрівлі інструменти, зняв третю секцію драбини, поставив її та почав підійматись, при цьому драбину ніхто не тримав. Коли К. піднявся приблизно на висоту 1,5 м, драбина похитнулась і він упав на спину. У лікарні було встановлено діагноз: хребетно-спинно-мозкова травма, компресійно-вибуховий перелом тіла L2 хребця.

Потерпілий пробув на лікарняному 61 день.

Проведення повторного інструктажу з охорони праці 22.09.2014 р., цільового 20.10.2014 р.

Перевірка знань з охорони праці 16.06.2014 р.

Пройходження медичного огляду 13.12.2013 р.

Варіант 7

31.03.2017 р. електрослюсар технічного персоналу цеху забою та переробки птиці К. Отримав завдання від інженера-механіка технічного персоналу цеху забою та переробки птиці М. підготувати запасні частини для лінії забою в слюсарній майстерні. З ним також цю роботу виконував електрослюсар Б.

Близько 09 год 30 хв К. сказав Б., що піде на свіже повітря попалити, але потім К. не повернувся в слюсарну майстерню, а самовільно пішов у цех забою та переробки птиці.

Приблизно о 09 год 50 хв працівники, які працювали в цеху забою та переробки птиці, почули сторонні звуки з машини потрошіння. Підсобна працівниця з контролю за доочищенням м'язових шлунків Т. негайно побігла на пульт керування та зупинила лінію.

Електрослюсар Л., який у цей час наглядав за роботою технологічної лінії на дільниці навішування птиці, після зупинки лінії перейшов на дільницю потрошіння і побачив, що в машині потрошіння знаходиться тіло чоловіка. Заглянувши у машину потрошіння, він побачив, що там знаходиться К.

Після приїзду бригада швидкої допомоги констатувала смерть К.

Діагноз, зазначений у лікарському свідоцтві про смерть: «Травматичний шок. Закрита травма грудної клітки. Множинні переломи ребер».

Загальний стаж роботи 13 років 3 місяці, у тому числі на підприємстві 10 днів, за професією 10 днів.

Проведення інструктажів з охорони праці: вступний 20.03.2017 р., первинний 26.03.2017 р.

Навчання та перевірка знань з питань охорони праці не проводились.

Проходження медичного огляду 20.03.2017 р.

Варіант 8

30.06.2017 р. о 07 год 00 хв продавець продовольчих товарів К. прийшла на роботу в супермаркет.

Приблизно о 07 год 00 хв до відділу прийшла адміністратор торговельної зали О., яка є безпосереднім керівником К. Під час спілкування з К., О. не помітила в неї ознак алкогольного сп'яніння, а також характерного запаху алкоголю. Завдань

стосовно роботи в м'ясному цеху К. вона не давала. До 13 год 00 хв К. виконувала свої обов'язки в м'ясному відділі.

Близько 13 год 30 хв до м'ясного цеху зайшла К., яка в руках тримала шматок м'яса. Різник м'ясопродуктів Б. запитав у неї, що вона планує робити. К. відповіла, що необхідно перекрутити це м'ясо на фарш. Б. попросив покласти м'ясо та сказав, що він сам зробить фарш пізніше. Проте К. не послухалась, самотійно ввімкнула м'ясорубку і стала працювати на ній. Б. повернувся на своє робоче місце та продовжив виконувати свої трудові обов'язки. Через деякий час Б. почув крики. Вибігши зі свого робочого місця, він побачив у коридорі на вході до цеху К. з травмованою рукою, якій надають долікарську допомогу працівники підприємства.

На лікарняному К. пробула 18 днів та отримала інвалідність 2 групи. Встановлено діагноз: «Травматична ампутація правої кисті. Алкоголь у крові 0,656 ‰».

Інструктажі з охорони праці не проводилися. Дата медичного огляду 1.03.2017 р.

Варіант 9

Нещасний випадок зі столяром С. стався о 13 год 40 хв 5.07.2016 р. За завданням майстра Н. він виготовляв підніжні решітки. О 13 год 30 хв до нього підійшла муляр дільниці К. і попросила вистругати дошку розміром 250x740x40 мм. При обробці дошки столяр С. опустил рухомий стіл фугувального верстата повністю, тобто взяв велику стружку, внаслідок чого дошку вибило ножами і, настромившись на сучок, рука потрапила під ніж фугувального верстата.

Внаслідок нещасного випадку С. отримав скальповану рану нігтів, фаланг пальців і всієї внутрішньої поверхні руки, а також відрив 2-го і 5-го пальців руки. Столяр С. навчання з питань охорони праці проходив у 2015 р. Технічний огляд станка був у 2008 р.

Столяр С. знаходився в лікарні протягом 65 днів. Після одуження отримав інвалідність 2 групи.

Варіант 10

Начальник дільниці Б. 12.05.2017 р. дав завдання Р. – водію автозаправника ГАЗ-52 – заправити паливом бульдозер, що працював на будівельному майданчику, а звідти привезти бухту

троса. Після заправки бульдозера паливом водій Р. попросив машиніста М. за допомогою екскаватора Е-302 завантажити на його машину бухту троса. За допомогою екскаватора почали вантажити бухту троса на цистерну автозаправника. Водій Р. в момент навантаження знаходився на цистерні, щоб зробити розстропування бухти. При опусканні ковша виникло послаблення натяжного каната, внаслідок чого ківш спонтанно впав на цистерну автозаправника і смертельно травмував водія Р.

Навчання з охорони праці працівники будівельного майданчика проходили 5.01.2017 р.

Проведення повторного інструктажу з охорони праці 22.10.2017 р.

Варіант 11

Працівникам Н., В. і К. було доручено пофарбувати посудину для зберігання рідини. Їм видали кирзові чоботи, халати, рукавиці та протигази. Для освітлення посудини всередині використовували дві лампи напругою 36 В. Лампи мали скляні плафони, але не мали вибухозахищеного виконання. На одній з ламп алюмінієвий двожильний провід марки АПВ-2.5 був підключений прямо до патрона, а на другій – за допомогою скрутня до кінців мідного дроту довжиною 5-6 см, що відходив від патрона. Після очищення і ґрунтування посудини двоє працівників В. і К. спустились у посудину і почали фарбувати, а третій залишився зовні біля люка.

15.01.2016 р. о 16 год 10 хв (через 15 хв після початку роботи) відбувся спалах парів фарби. Потерпілий В. з опіками І ступеня вибрався сам, а потерпілого К. довелось діставати. Він отримав опіки ІІІ ступеня. У лікарні були 15 і 55 днів відповідно.

Навчання з питань охорони праці працівники проходили 12.08.2014 р.

Журнал реєстрації інструктажів відсутній.

Варіант 12

На складі для навантаження в автомашину бітуму в мішках використовувалися спеціальні ковши. Ківш заповнювали мішками, потім автонавантажувачем підвозили їх до автомашини і перевантажували. Для стійкості до днища ковша приварили спеціальні пази, куди входили вилкові захвати автонавантажувача. На більшому ковші для зручності

розвантаження була змонтована спеціальна площадка, на меншому ковші розвантаження велося прямо з кузова.

Внаслідок тривалої експлуатації пази кріплення деформувалися. 29.11.2016 р. об 11 год 30 хв водій Г. подав ківш з бітумом у мішках на розвантаження. Вантажники М. і В. з площадки великого ковша почали розвантаження бітуму. Центр ваги змістився, ківш втратив стійкість і перекинувся. При цьому працівники М. і В. отримали множинні переломи ребер і кісток.

Технічний огляд вантажних пристроїв після їх виготовлення не проводився. Працівники Г. і В. на лікарняному були 48 та 57 робочих днів відповідно.

Проведення повторного інструктажу з охорони праці: 29.09.2016 р.

Варіант 13

30.04.2017 р. на заводі ЗБК слюсарям і ремонтній бригаді видали завдання відремонтувати вертикальний елеватор. Бригадир К., щоб перевірити, чи система знеструмлена, натиснув на пускові кнопки і попередив, щоб не вмикали пуск елеватора. Після того бригада приступила до роботи. Незабаром припинилася подача електроенергії. Бригада зайнялася виконанням інших робіт. Коли відновили подачу електроенергії, у ремонтній бригаді почалась обідня перерва.

У слюсарів за графіком обідня перерва починалася за годину. Щоб не втрачати часу, вони вирішили ремонтні роботи продовжувати самостійно. У той момент, коли слюсар В. електрозваркою зрізав сергу ланцюга елеватора, без попереджувального сигналу ввімкнули елеватор, і слюсар В. отримав травму руки. Знаходився на лікуванні 18 днів.

Проведення повторного інструктажу з охорони праці 23.02.2017 р.

Варіант 14

12.12.2017 р. о 18 год 40 хв на будівельному майданчику відбулася аварія стрілового крана, що призвела до важкого травмування машиніста крана Г. Під час проведення будівельно-монтажних робіт за допомогою стрілового крана відбулося самовільне падіння кабіни. Аварія виникла внаслідок зрізу щільової ступиці зубчастої муфти вихідного вала редуктора

машини, коли кабіна знаходилася у верхній крайній точці, і несправності вловлювача кабіни.

Інструктаж з питань охорони праці Г. проходив 15.01.2016 р.

Машиніст крана Г. знаходився на лікуванні 183 дні, після чого перейшов на інвалідність (1 група).

Варіант 15

11.05.2017 р. на території ГШК при розвантажувальних роботах автокраном КС-3665 А вантажопідйомністю 10 т був тяжко травмований водій автокрана К. Розвантаження проводилось бригадою у складі трьох працівників (два стропальники і кранівник). Після застропування і підймання вантажу кранівник Б. поворотом стріли почав переміщувати вантаж вправо перпендикулярно до поздовжньої вісі крана. Автокран перекинувся разом з вантажем.

Інструктаж з питань охорони праці працівники проходили 10.10.2016 р.

Падіння виникло тому, що підймання вантажу (вагою 6 т 500 кг) здійснювалося в умовах, коли вантажопідйомність крана при заданому вильоті стріли не відповідала вазі вантажу, що підіймався.

Постраждалий отримав закриту травму грудної клітки, множинні переломи ребер. Пробув на лікарняному 29 днів.

Варіант 16

01.06.2016 р. бригада будівельного управління за завданням виконроба К. виконувала монтаж колон теплотраси за допомогою автокрана КС3561.

Виконроб К. – особа, відповідальна за безпечне виконання робіт з переміщення вантажів кранами, на місці робіт був відсутній. Кранівник М. встановив кран під проводами діючої повітряної лінії електропередач напругою 6 кВ, що перетинала трасу. Робота виконувалася без наряду-допуску і дозволу організації, що експлуатувала цю лінію. Заземлення крана не виконувалося. До роботи був допущений працівник Б., який перебував у стані алкогольного сп'яніння.

Після закінчення робіт кранівник М., щоб установити стрілу крана в транспортне положення, повернув її і торкнувся проводу діючої лінії електропередач, внаслідок чого автокран виявився

під напругою. Працівник Б., який забирав у цей час виносну опору автокрана, був смертельно уражений електричним струмом.

Проведення повторного інструктажу з охорони праці
01.10.2015 р.

Навчання та перевірка знань з питань охорони праці
28.07.2015 р.

Варіант 17

20.04.2017 р. бригада бетонувальників будівельно-монтажного управління в другу зміну займалась бетонуванням монолітної ділянки на галереях на відмітці 20,1 м.

У цей же день монтажники демонтували монтажну сходову дробину, яка вела з нульової відмітки на відмітку 20,1 м галереї. Наряд-допуск на виконання сумісних робіт підвищеної небезпеки не був виданий. Конкретних заходів з безпеки, що виключає доступ персоналу в небезпечну зону, прийнято не було. Монтажники демонтували монтажну сходову драбину з нульової відмітки на відмітку 11,4 м і не закрили вхід на сходи. Бригада бетонувальників про демонтаж сходової драбини не була попереджена. Під час обідньої перерви один із бетонувальників М. вирішив спуститись вниз по монтажних сходах. Не помітивши, що сходи частково демонтовані, бетонувальник М. зірвався і упав на нульову відмітку, у результаті чого отримав тяжку травму. Діагноз «Гостра закрыта черепно-мозкова травма, численні забої, садна лівої лобно-тім'яної області».

Потерпілий пробув на лікарняному 90 днів і отримав інвалідність 1 групи.

Проведення інструктажів з охорони праці: вступний
19.03.2017 р.

Навчання та перевірка знань з питань охорони праці
06.04.2016 р.

Проходження попереднього медичного огляду 20.03.2017 р.

Варіант 18

15.05.2017 р. працівники ділянки ізоляції управління ТОВ «Енергозахист» у головному корпусі ГРЕС-1 на відмітці 72,5 м займалися улаштуванням настилу на раніше змонтованих підвісних риштуваннях.

До верхолазних робіт був допущений ізолювальник Г. із стажем роботи менше одного року, який не пройшов спеціальне навчання і перевірку знань правил охорони праці. Для укладання настилу необхідно було змонтувати чотири ригелі. Ізолювальник Г. змонтував три ригелі і поклав на них дошки. Замість четвертого ригеля він натягнув у три ряди дріт діаметром 1,6 мм. Працівники відмовилися працювати з таких риштувань. Ізолювальник Г., стоячи на незакріплених дошках без запобіжного пояса, продовжував роботу. У цей час струни підвісних риштувань розійшлися і дошки разом з ізолювальником обрушилися на відмітку 50 м. При падінні ізолювальник отримав важку травму, від якої помер у лікарні. Діагноз «Гостре порушення мозкового кровообігу, викликаного черепно-мозковою травмою».

Проведення повторного інструктажу з охорони праці 30.01.2017 р.

Перевірка знань з охорони праці 16.06.2016 р.

Проходження медичного огляду 13.12.2015 р.

2 РОЗСЛІДУВАННЯ, ОБЛІК І АНАЛІЗ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА АВАРІЙ

2.1 Розслідування та облік нещасних випадків

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 1232 від 30.11.2011 р. (далі – Порядок) розслідування проводиться в разі виникнення **нешасного випадку**, а саме *обмеженої в часі події або раптового впливу на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких зафіксовано шкоду здоров'ю*, зокрема від одержання поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, гострого професійного захворювання і гострого професійного та інших отруєнь, одержання сонячного або теплового удару, опіку, обмороження, а також у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням,

одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетрусу, зсуву, повені, урагану тощо), контакту з представниками тваринного і рослинного світу, які призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, зникнення, а також настання смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків.

До гострого професійного отруєння належить захворювання, що виникло після однократного впливу на працівника шкідливої речовини (речовин).

До гострого професійного захворювання належить захворювання, що виникло після однократного (протягом не більш як однієї робочої зміни) впливу шкідливих факторів фізичного, біологічного та хімічного характеру.

Про кожний нещасний випадок потерпілий або працівник, який його виявив, чи інша особа-свідок нещасного випадку повинні негайно повідомити керівника робіт, який безпосередньо здійснює контроль за станом охорони праці на робочому місці (далі – безпосередній керівник робіт), чи іншу уповноважену особу підприємства і вжити заходи для надання необхідної допомоги потерпілому.

У разі настання нещасного випадку безпосередній керівник робіт зобов'язаний:

- терміново організувати надання домедичної допомоги потерпілому, забезпечити в разі потреби його доставку до лікувально-профілактичного закладу;

- негайно повідомити роботодавця про те, що сталося;

- зберегти до прибуття комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку обстановку на робочому місці та машини, механізми, обладнання, устаткування (далі – устаткування) у такому стані, у якому вони були на момент настання нещасного випадку (якщо це не загрожує життю чи здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків і порушення виробничих процесів), а також вжити заходи для недопущення подібних нещасних випадків.

Роботодавець, одержавши повідомлення про нещасний випадок, зобов'язаний:

1) протягом однієї години передати з використанням засобів зв'язку та протягом доби на паперовому носії повідомлення про нещасний випадок:

- Фонду за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

- керівникові первинної організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок – керівникові профспілки, членом якої є потерпілий, а в разі відсутності профспілки – уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці);

- керівникові підприємства, де працює потерпілий, якщо потерпілий є працівником іншого підприємства;

- органу державного пожежного нагляду за місцезнаходженням підприємства в разі настання нещасного випадку внаслідок пожежі;

- закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння));

2) протягом доби утворити комісію у складі не менш як три особи та організувати проведення розслідування.

Роботодавець зобов'язаний створити належні умови для роботи комісії (забезпечити приміщенням, засобами зв'язку, оргтехнікою, автотранспортом, канцелярським приладдям), компенсувати витрати, пов'язані з її діяльністю, а також залучених до роботи експертів, інших спеціалістів і сприяти роботі комісії з метою своєчасного і об'єктивного проведення розслідування нещасного випадку.

До складу комісії входять керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці (голова комісії), представник Фонду за місцезнаходженням підприємства, представник первинної профспілки (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок – представник профспілки, членом якої є потерпілий, а у разі відсутності профспілки – уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці), а також представник підприємства, інші особи.

Якщо потерпілий є працівником іншого підприємства, до складу комісії входять також представники такого підприємства та первинної організації профспілки, а в разі відсутності на підприємстві профспілки – уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці.

До складу комісії не може входити безпосередній керівник робіт.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) до складу комісії входить також представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством. У разі відсутності на підприємстві, у фізичних осіб-підприємців чи в осіб, що забезпечують себе роботою самостійно, необхідної кількості осіб для утворення комісії до її складу входять представники роботодавця (роботодавець) і райдержадміністрації чи виконавчого органу місцевого самоврядування.

Потерпілий або уповноважена ним особа, яка представляє його інтереси, не входить до складу комісії, але має право брати участь у її засіданнях, вносити пропозиції, подавати документи щодо нещасного випадку, давати відповідні пояснення, у тому числі викладати в усній і письмовій формі особисту думку щодо обставин і причин настання нещасного випадку та одержувати від голови комісії інформацію про хід проведення розслідування.

Голова комісії зобов'язаний письмово поінформувати потерпілого або уповноважену ним особу, яка представляє його інтереси, про його або її права і з початку роботи комісії запросити до співпраці.

Члени комісії мають право одержувати усні чи письмові пояснення щодо нещасного випадку та проводити опитування роботодавця, посадових осіб, інших працівників підприємства, у тому числі потерпілого, та опитати осіб-свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб, робити необхідні запити, пов'язані з проведенням розслідування.

Якщо нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно та добровільно застрахована в Пенсійному фонді України, за умови сплати нею внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та

професійного захворювання, розслідування організовує Фонд за місцем настання нещасного випадку, який утворює комісію у складі не менше трьох осіб.

До складу комісії входять представник Фонду за місцем настання нещасного випадку (голова комісії) і представники райдержадміністрації чи облдержадміністрації (у разі настання нещасного випадку в місті обласного значення) (далі – місцева держадміністрація) за місцем настання нещасного випадку, первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) до складу комісії також входить представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку.

Проведення розслідування нещасного випадку, який стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно і не застрахована в Пенсійному фонді України як платник єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, організовує територіальний орган Держпраці за місцем настання нещасного випадку, який утворює комісію у складі не менше трьох осіб.

До складу комісії входять представник територіального органу Держпраці за місцем настання нещасного випадку (голова комісії) і представники місцевої держадміністрації за місцем настання нещасного випадку, первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) до складу комісії також входить представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством.

Комісія зобов'язана протягом трьох робочих днів з моменту її утворення:

- обстежити місце настання нещасного випадку, одержати письмові пояснення потерпілого, якщо це можливо, опитати осіб-свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб;

- визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

- з'ясувати обставини і причини настання нещасного випадку;

- вивчити первинну медичну документацію (журнал реєстрації травматологічного пункту лікувально-профілактичного закладу, звернення потерпілого до медичного пункту або медико-санітарної частини підприємства, амбулаторну картку та історію хвороби потерпілого, документацію відділу кадрів, відділу (служби) охорони праці тощо);

- визначити, пов'язаний чи не пов'язаний нещасний випадок з виробництвом;

- установити осіб, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, а також розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам;

- скласти у п'яти примірниках акт проведення розслідування нещасного випадку за формою Н-5 (далі – акт за формою Н-5) та акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, за формою Н-1 (далі – акт за формою Н-1) (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і передати їх роботодавцеві для затвердження;

- скласти в разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння), пов'язаного з виробництвом, крім актів за формою Н-5 і Н-1, у шести примірниках картку обліку професійного захворювання (отруєння) за формою П-5 (далі – картка за формою П-5).

Акти за формою Н-5 і Н-1 підписуються головою та всіма членами комісії. У разі незгоди зі змістом акта член комісії підписує його з відміткою про наявність окремої думки, яку викладає письмово і додає до акта за формою Н-5 як його невід'ємну частину.

У разі виникнення потреби у проведенні лабораторних досліджень, експертизи, випробувань для встановлення обставин і причин настання нещасного випадку строк розслідування може бути продовжений за письмовим погодженням з територіальним органом Держпраці за місцезнаходженням підприємства.

У разі отримання письмового погодження роботодавець приймає рішення про продовження строку проведення розслідування.

Якщо нещасний випадок визнаний комісією таким, що не пов'язаний з виробництвом, складається акт за формою Н-5.

Обставинами, за яких нещасний випадок визнається таким, що пов'язаний з виробництвом, і складається акт за формою Н-1, є:

1) виконання потерпілим трудових (посадових) обов'язків за режимом роботи підприємства, у тому числі у відрядженні;

2) перебування на робочому місці, на території підприємства або в іншому місці для виконання потерпілим трудових (посадових) обов'язків чи завдань роботодавця з моменту прибуття потерпілого на підприємство до його відбуття, що фіксується відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, у тому числі протягом робочого та надурочного часу;

3) підготовка до роботи і приведення в порядок після закінчення роботи знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, а також здійснення заходів щодо особистої гігієни, пересування по території підприємства перед початком роботи і після її закінчення;

4) виконання завдань відповідно до розпорядження роботодавця в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні;

5) проїзд на роботу чи з роботи на транспортному засобі, що належить підприємству, або іншому транспортному засобі, наданому роботодавцем відповідно до укладеного договору;

6) використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства з дозволу або за письмовим дорученням роботодавця чи безпосереднього керівника робіт;

7) виконання дій в інтересах підприємства, на якому працює потерпілий, тобто дій, які не належать до його трудових (посадових) обов'язків, зокрема з запобігання виникненню аварій або рятування людей і майна підприємства, будь-які дії за дорученням роботодавця; участь у спортивних змаганнях, інших масових заходах та акціях, які проводяться підприємством

самостійно або за рішенням органів управління за наявності відповідного розпорядження роботодавця;

8) ліквідація наслідків аварії, надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру на виробничих об'єктах і транспортних засобах, що використовуються підприємством;

9) надання підприємством шефської (благодійної) допомоги іншим підприємствам, установам, організаціям за наявності відповідного рішення роботодавця;

10) перебування потерпілого у транспортному засобі або на його стоянці, на території вахтового селища, у тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових (посадових) обов'язків або з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих факторів чи середовища;

11) прямування потерпілого до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженим маршрутом або до будь-якого об'єкта за дорученням роботодавця;

12) прямування потерпілого до місця чи з місця відрядження згідно з установленим завданням, у тому числі на транспортному засобі будь-якого виду та форми власності;

13) раптова серцева смерть потерпілого внаслідок гострої серцево-судинної недостатності під час перебування на підземних роботах (видобування корисних копалин, будівництво, реконструкція, технічне переоснащення і капітальний ремонт шахт, рудників, копалень, метрополітенів, підземних каналів, тунелів та інших підземних споруд, проведення геологорозвідувальних робіт під землею) або після підймання потерпілого на поверхню з даною ознакою, що підтверджено медичним висновком;

14) оголошення потерпілого померлим унаслідок його зникнення, пов'язаного з нещасним випадком під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків;

15) заподіяння тілесних ушкоджень іншою особою або вбивство потерпілого під час виконання чи у зв'язку з виконанням ним трудових (посадових) обов'язків або дій в інтересах підприємства незалежно від початку досудового розслідування, крім випадків з'ясування потерпілим та іншою

особою особистих стосунків невиробничого характеру, що підтверджено висновком компетентних органів;

16) одержання потерпілим травми або інших ушкоджень внаслідок погіршення стану його здоров'я, яке сталося під впливом небезпечного виробничого фактора чи середовища у процесі виконання ним трудових (посадових) обов'язків, що підтверджено медичним висновком;

17) раптове погіршення стану здоров'я потерпілого або його смерть під час виконання трудових (посадових) обов'язків внаслідок впливу небезпечних чи шкідливих виробничих факторів і/або факторів важкості чи напруженості трудового процесу, що підтверджено медичним висновком, або якщо потерпілий не пройшов обов'язковий медичний огляд відповідно до законодавства, а робота, що виконувалася, протипоказана потерпілому відповідно до медичного висновку;

18) перебування потерпілого на території підприємства або в іншому місці роботи під час перерви для відпочинку та харчування, яка встановлюється згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, технологічної перерви, а також під час перебування на території підприємства у зв'язку з проведенням виробничої наради, одержанням заробітної плати, проходженням обов'язкового медичного огляду тощо або проведенням з дозволу чи за ініціативою роботодавця професійних і кваліфікаційних конкурсів, спортивних змагань і тренувань чи заходів, передбачених колективним договором, якщо настання нещасного випадку пов'язано з впливом небезпечних чи шкідливих виробничих факторів, що підтверджено медичним висновком.

Обставинами, за яких нещасні випадки не визнаються такими, що пов'язані з виробництвом, є:

1) перебування за місцем постійного проживання на території польових і вахтових селищ;

2) використання в особистих цілях без відома роботодавця транспортних засобів, устаткування, інструментів, матеріалів тощо, які належать або використовуються підприємством (крім випадків, що сталися внаслідок їх несправності, що підтверджено відповідними висновками);

3) погіршення стану здоров'я внаслідок отруєння алкоголем, наркотичними засобами, токсичними чи отруйними речовинами, а також їх дії (асфіксія, інсульт, зупинка серця тощо), що підтверджено відповідним медичним висновком, якщо це не пов'язано з застосуванням таких речовин у виробничому процесі чи порушенням вимог щодо їх зберігання і транспортування, або якщо потерпілий, який перебував у стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння, до настання нещасного випадку був відсторонений від роботи відповідно до вимог правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства або колективного договору;

4) алкогольне, токсичне чи наркотичне сп'яніння, не зумовлене виробничим процесом, що стало основною причиною нещасного випадку за відсутності технічних та організаційних причин його настання, що підтверджено відповідним медичним висновком;

5) вчинення кримінального правопорушення, що встановлено обвинувальним вироком суду або постановою (ухвалою) про закриття кримінального провадження за nereабілітуючими підставами;

б) природна смерть, смерть від загального захворювання або самогубство, що підтверджено висновками судово-медичної експертизи та/або відповідною постановою про закриття кримінального провадження.

Роботодавець або, якщо нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно та застрахована у Фонді, керівник робочого органу виконавчої дирекції Фонду, який утворив комісію, повинен розглянути і затвердити примірник акта за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) протягом доби після надходження матеріалів щодо результатів розслідування (далі – матеріали розслідування).

Матеріалами розслідування є акти за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), наказ про утворення комісії, картка за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння), пояснення потерпілого, осіб-свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб (у разі їх наявності), копії

документів про кваліфікацію працівника, проведення відповідних інструктажів і медичних оглядів, а також отримання завдання на виконання роботи, під час якої стався нещасний випадок (за наявності), а також у разі потреби витяги з експлуатаційної документації, схеми, фотографії, інші документи, що характеризують стан робочого місця (устаткування, апаратури, матеріалів тощо), висновок лікувально-профілактичного закладу про стан сп'яніння, наявність в організмі потерпілого алкоголю, наркотичних чи отруйних речовин.

На вимогу потерпілого або уповноваженої ним особи, яка представляє його інтереси, голова комісії зобов'язаний ознайомити їх з матеріалами розслідування.

Нещасні випадки реєструються в журналі за затвердженою формою роботодавцем, а якщо нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно та застрахована у Фонді, – робочим органом виконавчої дирекції Фонду, у якому зареєстровано таку особу.

Примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 протягом доби надсилаються роботодавцем:

- керівникові (спеціалістові) служби охорони праці або посадовій особі (спеціалістові), на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці підприємства, працівником якого є потерпілий;

- потерпілому або уповноваженій ним особі, яка представляє його інтереси;

- Фонду за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

- територіальному органу Держпраці за місцезнаходженням підприємства, на якому стався нещасний випадок;

- первинній організації профспілки, представник якої брав участь у роботі комісії, або уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці, якщо профспілка на підприємстві відсутня.

Копії актів за формою Н-5 і Н-1 надсилаються органу управління підприємства, а за його відсутності – місцевій держадміністрації.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) копія акта за формою Н-1 надсилається закладу

державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством і веде облік випадків гострих професійних захворювань (отруєнь).

У разі проведення розслідування нещасного випадку, що стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно, робочий орган виконавчої дирекції Фонду, який утворив комісію, у день затвердження актів розслідування надсилає примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння):

- потерпілому або уповноваженій ним особі, яка представляє його інтереси;

- Фонду, у якому зареєстровано фізичну особу-підприємця чи особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, разом з матеріалами розслідування;

- місцевій держадміністрації для здійснення заходів щодо запобігання подібним випадкам;

- територіальному органу Держпраці за місцем настання нещасного випадку;

- профспілковій організації, представник якої брав участь у роботі комісії.

У разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) копія акта за формою Н-1 надсилається разом з примірником картки за формою П-5 також закладу державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку, який веде облік гострих професійних захворювань (отруєнь).

Примірники актів за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння)) разом з матеріалами розслідування зберігаються на підприємстві протягом 45 років, у разі реорганізації підприємства передаються його правонаступнику, який бере на облік нещасний випадок, а в разі ліквідації підприємства – до державного архіву.

Нещасний випадок, про який своєчасно не повідомлено керівника підприємства чи роботодавця потерпілого або

внаслідок якого втрата працездатності настала не одразу, розслідується і береться на облік протягом місяця після надходження заяви потерпілого чи уповноваженої ним особи, яка представляє його інтереси (незалежно від строку настання нещасного випадку).

У разі реорганізації підприємства, на якому стався такий нещасний випадок, розслідування проводиться його правонаступником, а в разі ліквідації підприємства встановлення факту настання нещасного випадку розглядається в судовому порядку.

Якщо факт настання нещасного випадку встановлено рішенням суду, розслідування організує територіальний орган Держпраці за місцем настання нещасного випадку та утворює комісію у складі не менше чотирьох осіб.

До складу комісії входять представник територіального органу Держпраці (голова комісії) за місцем настання нещасного випадку та представники Фонду і місцевої держадміністрації за місцем настання нещасного випадку та первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий, або представник територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки.

У разі встановлення факту виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) до складу комісії також входить представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку.

Облік таких нещасних випадків ведеться місцевими держадміністраціями за місцезнаходженням підприємства.

Нещасний випадок, що стався на підприємстві з працівником іншого підприємства під час виконання ним завдання в інтересах свого підприємства, розслідується комісією, утвореною підприємством, на якому стався нещасний випадок, за участю представників підприємства, працівником якого є потерпілий. Такий нещасний випадок береться на облік підприємством, працівником якого є потерпілий.

Підприємство, на якому стався нещасний випадок, зберігає примірник акта за формою Н-5 протягом періоду, необхідного для здійснення передбачених актом заходів щодо усунення причин настання нещасного випадку, але не менше одного року.

Нещасний випадок, що стався з працівником, який тимчасово переведений в установленому порядку на інше підприємство або виконував роботу за сумісництвом, розслідується і береться на облік підприємством, на яке працівника переведено або на якому він виконував роботу за сумісництвом.

Нещасний випадок, що стався з працівником під час виконання роботи під керівництвом посадових осіб підприємства, на якому він працює, на виділеній території, об'єкті, ділянці іншого підприємства, розслідується і береться на облік підприємством, працівником якого є потерпілий. У розслідуванні такого нещасного випадку бере участь представник підприємства, на якому стався нещасний випадок.

Контроль за своєчасністю і об'єктивністю проведення розслідування нещасних випадків, підготовкою матеріалів розслідування, веденням обліку нещасних випадків, вжиттям заходів до усунення причин нещасних випадків здійснюють органи державного управління, органи державного нагляду за охороною праці, виконавча дирекція Фонду та її робочі органи відповідно до компетенції.

Посадова особа органу Держпраці в разі відмови роботодавця скласти або затвердити акт за формою Н-5 або Н-1 чи незгоди потерпілого або уповноваженої ним особи, яка представляє його інтереси, із змістом зазначеного акта, надходження скарги або незгоди з висновками про обставини і причини настання нещасного випадку чи приховування факту настання нещасного випадку має право видавати обов'язкові для виконання роботодавцем або робочим органом виконавчої дирекції Фонду (якщо нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно) приписи за формою Н-9 щодо необхідності проведення розслідування (повторного розслідування) нещасного випадку, затвердження чи перегляду затвердженого акта за формою Н-5 або Н-1, визнання чи невизнання нещасного випадку таким, що пов'язаний з виробництвом, складення акта за формою Н-5 або Н-1.

Рішення посадової особи органу Держпраці може бути оскаржено в судовому порядку. На час розгляду справи в суді дія припису за формою Н-9 зупиняється.

Роботодавець зобов'язаний у п'ятиденний строк після одержання припису за формою Н-9 видати наказ про вжиття зазначених у приписі заходів, а також притягти до відповідальності працівників, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці. Про виконання заходів роботодавець письмово повідомляє орган Держпраці в установлений ним строк.

2.2 Спеціальне розслідування нещасних випадків

Спеціальному розслідуванню підлягають:

- нещасні випадки зі смертельними наслідками;
- групові нещасні випадки, які сталися одночасно з двома і більше працівниками, незалежно від ступеня тяжкості отриманих ними травм;
- випадки смерті працівників на підприємстві;
- випадки зникнення працівників під час виконання трудових (посадових) обов'язків;
- нещасні випадки, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого.

Спеціальне розслідування нещасних випадків, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, проводиться за рішенням Держпраці або його територіальних органів залежно від характеру і ступеня тяжкості травми.

Якщо територіальним органом Держпраці протягом доби не прийнято рішення про проведення спеціального розслідування такого нещасного випадку, розслідування проводиться роботодавцем або Фондом за місцем настання нещасного випадку згідно з Порядком.

Віднесення нещасних випадків до таких, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, здійснюється відповідно до Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості, затвердженого МОЗ.

Про груповий нещасний випадок, нещасний випадок із смертельним наслідком, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки, випадок смерті або зникнення працівника під час виконання трудових (посадових) обов'язків роботодавець зобов'язаний протягом однієї години повідомити з використанням засобів зв'язку та протягом трьох годин подати на паперовому носії повідомлення:

- територіальному органу Держпраці за місцезнаходженням підприємства;

- органу прокуратури за місцем настання нещасного випадку;

- Фонду за місцезнаходженням підприємства;

- органу управління підприємства (у разі його відсутності – місцевій держадміністрації);

- закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством (у разі виявлення гострих професійних захворювань (отруєнь);

- первинній організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок – профспілці, членом якої є потерпілий, а у разі відсутності профспілки – уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці);

- органу галузевої профспілки вищого рівня, а в разі його відсутності – територіальному профоб'єднанню за місцем настання нещасного випадку;

- органу з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій за місцем настання нещасного випадку (у разі необхідності).

Якщо стався нещасний випадок із смертельним наслідком, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки, а також випадок смерті або зникнення під час виконання трудових (посадових) обов'язків фізичної особи-підприємця чи особи, яка забезпечує себе роботою самостійно, робочий орган виконавчої дирекції Фонду зобов'язаний негайно передати з використанням засобів зв'язку повідомлення:

- територіальному органу Держпраці за місцем настання нещасного випадку;

- органу прокуратури за місцем настання нещасного випадку;
- місцевій держадміністрації;
- територіальному профоб'єднанню за місцем настання нещасного випадку;
- закладу державної санітарно-епідеміологічної служби за місцем настання нещасного випадку (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння));
- органу з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій (у разі необхідності).

Зазначені органи та організації негайно повідомляють про нещасний випадок органи та організації вищого рівня.

Повідомлення надсилається також у разі, якщо смерть потерпілого настала внаслідок нещасного випадку, що стався раніше. Спеціальне розслідування такого нещасного випадку проводиться в установленому порядку з використанням матеріалів раніше проведеного розслідування.

Спеціальне розслідування нещасного випадку проводиться комісією зі спеціального розслідування нещасного випадку (далі – спеціальна комісія), утвореною територіальним органом Держпраці за місцезнаходженням підприємства або за місцем настання нещасного випадку, якщо нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно, або внаслідок дорожньо-транспортної пригоди (події) за погодженням з органами, представники яких входять до її складу.

До складу спеціальної комісії входять:

- посадова особа територіального органу Держпраці (голова комісії);
- представник Фонду за місцезнаходженням підприємства або за місцем настання нещасного випадку в разі, якщо нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно, або внаслідок дорожньо-транспортної пригоди;
- представник органу управління підприємства або місцевої держадміністрації, якщо зазначений орган відсутній або нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем чи

особою, яка забезпечує себе роботою самостійно, або внаслідок дорожньо-транспортної пригоди;

- представник роботодавця або роботодавець (у виняткових випадках);

- представник первинної організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві кількох профспілок – представник профспілки, членом якої є потерпілий, а в разі відсутності профспілки – уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці);

- представник профспілкового органу вищого рівня або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку;

- представник закладу державної санітарно-епідеміологічної служби, який здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством, або такого закладу за місцем настання нещасного випадку, якщо він стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно, у разі розслідування випадку гострого професійного захворювання (отруєння);

- представник Держсільгоспінспекції, якщо нещасний випадок стався під час експлуатації зареєстрованих у ній сільськогосподарських машин (тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, тракторних причепів, обладнання тваринницьких ферм, посівних і збиральних машин).

Потерпілий, члени його сім'ї або уповноважена особа, яка представляє його інтереси, не входять до складу спеціальної комісії, але мають право брати участь у засіданнях спеціальної комісії, висловлювати свої пропозиції, додавати до матеріалів розслідування документи, що стосуються нещасного випадку, викладати особисту думку щодо обставин і причин нещасного випадку та одержувати від голови спеціальної комісії інформацію про хід проведення розслідування.

Голова спеціальної комісії зобов'язаний письмово поінформувати потерпілого, членів його сім'ї або уповноважену особу, яка представляє його інтереси, про їх права і запросити до співпраці.

Факт перебування потерпілого у трудових відносинах з роботодавцем, якщо відповідні документи не оформлені роботодавцем, але потерпілий фактично допущений до роботи, підтверджується в установленому порядку Держпраці на запит голови спеціальної комісії або в судовому порядку.

Роботодавець (якщо постраждав роботодавець, орган, до сфери управління якого належить підприємство, а в разі його відсутності – місцева держадміністрація або виконавчий орган місцевого самоврядування) зобов'язаний створити належні умови (надати приміщення, засоби зв'язку, автотранспорт тощо) і сприяти роботі спеціальної комісії з метою своєчасного і об'єктивного спеціального розслідування нещасного випадку.

Спеціальне розслідування групового нещасного випадку, під час якого загинуло від двох до чотирьох осіб, проводиться спеціальною комісією, яка утворюється органом Держпраці або за його дорученням територіальним органом і до складу якої входять представники органів, зазначених вище, за погодженням з такими органами.

Спеціальне розслідування групового нещасного випадку, під час якого загинуло п'ять і більше осіб або травмовано десять і більше осіб, проводиться спеціальною комісією, яка утворюється органом Держпраці. До складу такої комісії входять керівники органу Держпраці, органу управління підприємства, місцевого органу виконавчої влади, виконавчої дирекції Фонду, галузевого або територіального об'єднання профспілок, представники роботодавця, відповідних первинних організацій профспілок, уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці (у разі відсутності на підприємстві профспілки), а також представники відповідного органу з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, закладів та установ охорони здоров'я та інших органів (у разі необхідності).

Спеціальне розслідування нещасних випадків, що сталися під час катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, проводиться з обов'язковим використанням матеріалів розслідування, підготовлених відповідними органами в установленому порядку.

Відомості про обставини і причини катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, що призвели до нещасного

випадку, а також осіб, які допустили порушення вимог законодавства, незалежно від початку досудового розслідування, передаються органами, які в установленому порядку проводять розслідування, у 10-денний строк після його закінчення голові спеціальної комісії.

Якщо голова спеціальної комісії не отримав протягом місяця з моменту катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті від зазначених органів таких відомостей, спеціальна комісія складає акти за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і в пункті 10 акта за формою Н-1 зазначає найменування органу, який проводить розслідування, безпосереднього учасника дорожнього руху та осіб, які користувалися транспортним засобом, але не причетні до керування.

Затверджені акти за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) надсилаються відповідним органам в установленому порядку.

Після отримання зазначених відомостей голова спеціальної комісії чи за його дорученням роботодавець або робочий орган виконавчої дирекції Фонду (якщо нещасний випадок стався з фізичною особою-підприємцем, чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно) складає висновок за формою Т-1.

Акт за формою Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) на потерпілих під час перебування в рейсі внаслідок катастрофи, аварії чи пригоди (події) на транспорті, що користувалися транспортним засобом, але не причетні до керування, складається без використання зазначених матеріалів.

Спеціальне розслідування нещасного випадку проводиться протягом 10 робочих днів. У разі потреби зазначений строк може бути продовжений органом, який утворив спеціальну комісію.

Спеціальна комісія зобов'язана:

- 1) обстежити місце, де стався нещасний випадок, одержати письмові чи усні пояснення від роботодавця і його представників, посадових осіб, працівників підприємства, потерпілого (якщо це можливо), опитати осіб-свідків нещасного випадку та осіб, причетних до нещасного випадку;

2) визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

3) визначити необхідність проведення лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи для встановлення причини нещасного випадку і розроблення плану заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам;

4) вивчити первинну медичну документацію (журнал реєстрації травматологічного пункту лікувально-профілактичного закладу, звернення потерпілого до медичного пункту або медико-санітарної частини підприємства, амбулаторну картку та історію хвороби, документацію відділу кадрів, відділу (служби) охорони праці тощо);

5) з'ясувати обставини і причини настання нещасного випадку;

б) визначити, пов'язаний чи не пов'язаний нещасний випадок з виробництвом;

7) установити осіб, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, а також розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам;

8) зустрітися з потерпілим (якщо це можливо) або членами його сім'ї чи уповноваженою особою, яка представляє його інтереси, щодо роз'яснення їх прав у зв'язку з настанням нещасного випадку.

За рішенням спеціальної комісії в разі необхідності проведення лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи, у тому числі судово-медичної експертизи, для встановлення причин нещасного випадку і розроблення плану заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам органом, який утворив спеціальну комісію, утворюється експертна комісія з залученням до її роботи спеціалістів науково-дослідних, проектно-конструкторських, експертних та інших організацій, органів виконавчої влади, а також незалежних експертів.

Підприємство відшкодовує витрати, пов'язані з діяльністю експертної комісії та залучених до її роботи експертів.

Порядок утворення та роботи експертної комісії визначається відповідно до законодавства.

Після ознайомлення з необхідними матеріалами обстеження місця, де стався нещасний випадок, і проведення лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи експертна комісія складає висновок, у якому стисло викладає обставини, зазначає причини нещасного випадку, допущені порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці, а також заходи щодо запобігання подібним нещасним випадкам.

Лікувально-профілактичні установи, заклади судово-медичної експертизи, органи внутрішніх справ та інші органи зобов'язані безоплатно надавати на запит голови спеціальної комісії матеріали та висновки щодо нещасного випадку у визначені Порядком строки, а якщо необхідні висновки судово-гістологічної та судово-токсикологічної експертизи – після проведення відповідних досліджень.

Під час спеціального розслідування роботодавець зобов'язаний:

1) зробити за рішенням спеціальної комісії фотознімки місця, де стався нещасний випадок, пошкоджених об'єктів, устаткування, інструментів, а також надати спеціальній комісії технічну документацію та інші необхідні матеріали;

2) створити належні умови для роботи спеціальної комісії (забезпечити приміщенням, засобами зв'язку, оргтехнікою, автотранспортом, канцелярським приладдям);

3) організувати в разі проведення розслідування випадків гострого професійного захворювання (отруєння) медичне обстеження інших працівників відповідної ділянки підприємства;

4) забезпечити проведення необхідних лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи тощо;

5) організувати друкування, тиражування і оформлення в необхідній кількості матеріалів спеціального розслідування;

6) організувати доставку тіла загиблого працівника, його ідентифікацію та відшкодувати пов'язані з цим витрати.

Роботодавець, працівником якого є потерпілий, компенсує витрати, пов'язані з діяльністю спеціальної комісії та залучених до її роботи експертів, інших спеціалістів. Відшкодування витрат, пов'язаних з відрядженням працівників, які є членами спеціальної

комісії або залучені до її роботи, здійснюється роботодавцем у розмірах, передбачених нормами відшкодування витрат на відрядження за рахунок валових витрат шляхом переказу відповідної суми на реєстраційні рахунки бюджетних установ в органах Державної казначейської служби та поточні рахунки суб'єктів господарювання в банківських установах України.

За результатами спеціального розслідування складаються акти за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), картка за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння)) стосовно кожного потерпілого, а також оформляються інші матеріали спеціального розслідування.

Кількість примірників актів за формою Н-5 і Н-1, карток за формою П-5 визначається залежно від кількості потерпілих та органів, яким вони надсилаються.

В акті за формою Н-5 зазначається категорія аварії, внаслідок якої стався нещасний випадок.

Акти за формою Н-5 і Н-1 підписуються головою і всіма членами спеціальної комісії протягом п'яти днів після оформлення матеріалів спеціального розслідування. У разі незгоди із змістом акта (актів) член спеціальної комісії підписує його (їх) з відміткою про наявність окремої думки, яку викладає письмово. Окрема думка додається до акта за формою Н-5 і є його невід'ємною частиною.

На вимогу потерпілого або членів його сім'ї чи уповноваженої особи, яка представляє його інтереси, голова спеціальної комісії зобов'язаний ознайомити їх з матеріалами спеціального розслідування.

У разі настання групового нещасного випадку зі смертельними наслідками, який стався внаслідок аварії, за умови визнання спеціальною комісією нещасного випадку таким, що пов'язаний з виробництвом, складаються, підписуються і затверджуються протягом десяти робочих днів з моменту її утворення тимчасові акти за формою Н-1 на кожного потерпілого для здійснення страхових виплат. Після завершення спеціального розслідування такі акти замінюються на постійні.

Якщо спеціальна комісія з розслідування випадку зникнення потерпілого під час виконання ним трудових (посадових)

обов'язків зробить висновок, що зникнення зумовлено настанням нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом, то акт за формою Н-5 з таким висновком видається сім'ї потерпілого або уповноваженій особі, яка представляє її інтереси, для звернення до суду з заявою про оголошення потерпілого померлим.

Після оголошення судом потерпілого померлим орган Держпраці, який утворив дану комісію, відповідно до акта за формою Н-5 складає акт за формою Н-1, а роботодавець бере такий нещасний випадок на облік згідно з Порядком.

Керівник органу, який утворив спеціальну комісію, повинен розглянути і затвердити примірники актів за формою Н-5 і Н-1 протягом доби після надходження матеріалів спеціального розслідування.

До матеріалів спеціального розслідування, належать:

- копія рішення Кабінету Міністрів України про утворення спеціальної комісії з розслідування групового нещасного випадку (аварії з наявністю потерпілих), якщо таке рішення приймалося;

- копія наказу органу Держпраці або Держатомрегулювання про утворення спеціальної комісії;

- примірник акта за формою Н-5;

- примірник акта за формою Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння)) стосовно кожного потерпілого;

- протокол огляду місця, де стався нещасний випадок;

- ескіз місця, де стався нещасний випадок, необхідні плани, схеми, фотознімки такого місця, пошкоджених об'єктів, устаткування, інструментів тощо;

- висновок експертної комісії в разі її утворення та висновок експертизи (науково-технічної, медичної тощо), якщо вона проводилася;

- медичний висновок про причини смерті або характер і ступінь тяжкості травми потерпілого відповідно до Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості, затвердженого МОЗ, а також про стан алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння потерпілого;

- інформація про проходження потерпілим первинного та періодичного медичного огляду;

- висновок лікувально-профілактичного закладу про встановлення гострого професійного захворювання (отруєння);
 - результати додаткових санітарно-гігієнічних досліджень факторів виробничого середовища і трудового процесу, проведених установами, організаціями, лабораторіями, яким надано право проводити такі дослідження (у разі їх проведення);
 - протоколи рішень спеціальної комісії про розподіл функцій між членами комісії та про утворення експертної комісії;
 - протоколи опитування та пояснювальні записки потерпілих, свідків нещасного випадку та інших осіб, причетних до нещасного випадку;
 - копії документів про проходження потерпілим навчання та інструктажів з питань охорони праці;
 - витяги з законів та інших нормативно-правових актів з питань охорони праці, вимоги яких порушені;
 - копії приписів, розпоряджень, протоколів про адміністративні правопорушення, що стосуються нещасного випадку, виданих роботодавцеві посадовими особами органів державного нагляду за охороною праці до настання нещасного випадку і під час його розслідування;
 - протокол зустрічі членів спеціальної комісії з членами сім'ї потерпілого чи уповноваженою особою, яка представляє їх інтереси;
 - довідка про матеріальну шкоду, заподіяну внаслідок настання нещасного випадку, і надання потерпілому чи членам його сім'ї матеріальної допомоги.
- У разі проведення спеціального розслідування випадку смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків матеріали розслідування повинні містити:
- копію наказу органу Держпраці або Держатомрегулювання про утворення спеціальної комісії;
 - примірник акта за формою Н-5;
 - примірник акта за формою Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом);
 - примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння));
 - медичний висновок про причини смерті, а також стан алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння;

- протокол огляду місця, де стався нещасний випадок, за встановленою формою;

- протокол зустрічі членів спеціальної комісії з членами сім'ї потерпілого чи уповноваженою особою, яка представляє їх інтереси;

- інші документи залежно від обставин і причин настання нещасного випадку.

Роботодавець зобов'язаний у п'ятиденний строк після затвердження акта за формою Н-5:

- видати наказ про вжиття запропонованих спеціальною комісією заходів і запобігання виникненню подібних нещасних випадків, який обов'язково додається до матеріалів спеціального розслідування, а також притягти згідно з законодавством до відповідальності працівників, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, посадових інструкцій та інших актів підприємств з цих питань. Про вжиття запропонованих заходів роботодавець повідомляє в письмовій формі органи, які брали участь у проведенні розслідування, у зазначені в акті за формою Н-5 строки;

- надіслати за рахунок підприємства копії матеріалів спеціального розслідування органам прокуратури, іншим органам, представники яких брали участь у проведенні спеціального розслідування, органу Держпраці, Фонду, а в разі проведення розслідування випадків виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) також установі державної санітарно-епідеміологічної служби, яка здійснює санітарно-епідеміологічний нагляд за підприємством, де працює потерпілий.

Примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) надсилається:

- потерпілому, членам його сім'ї або уповноваженій особі, яка за довіреністю представляє його інтереси;

- Фонду за місцезнаходженням підприємства;

- територіальному органу Держпраці за місцезнаходженням підприємства.

Примірники затверджених актів Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння)) разом з іншими матеріалами спеціального розслідування зберігаються на підприємстві протягом 45 років, у разі реорганізації підприємства передаються його правонаступникові, який бере на облік нещасний випадок, а у разі ліквідації підприємства – до державного архіву.

У разі проведення спеціального розслідування нещасного випадку, який стався з фізичною особою-підприємцем чи особою, яка забезпечує себе роботою самостійно, примірники затверджених актів за формою Н-5 і Н-1 (якщо нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння)) надсилаються у п'ятиденний строк з моменту затвердження акта за формою Н-5:

- потерпілому, членам його сім'ї або особі, яка за довіреністю представляє його інтереси;

- Фонду, у якому зареєстровано фізичну особу-підприємця чи особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, разом з матеріалами спеціального розслідування.

Копії матеріалів спеціального розслідування надсилаються органам прокуратури, Держпраці, іншим органам, представники яких брали участь у проведенні спеціального розслідування.

У разі надходження від роботодавця, робочого органу Фонду, представника профспілки, потерпілого або члена його сім'ї чи уповноваженої ним особи, яка представляє його інтереси, скарги або їх незгоди з висновками спеціальної комісії щодо обставин і причин настання нещасного випадку керівник Держпраці або його територіального органу з метою забезпечення об'єктивності проведення спеціального розслідування має право призначити повторне (додаткове) спеціальне розслідування нещасного випадку спеціальною комісією в іншому складі, за результатами її роботи скасувати акти за формою Н-5 і Н-1, притягти до відповідальності посадових осіб підприємства та органів Держпраці, які порушили вимоги цього Порядку.

Рішення спеціальної комісії в іншому складі щодо результатів повторного (додаткового) спеціального розслідування обставин і причин настання нещасного випадку може бути оскаржено лише в судовому порядку.

Орган управління підприємства, а в разі його відсутності місцева держадміністрація після одержання матеріалів спеціального розслідування повинні розглянути питання щодо обставин і причин настання нещасного випадку та розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам.

3 ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Розрахункова робота складається з трьох пунктів.

1 Алгоритм дій роботодавця при організації розслідування нещасного випадку.

При виконанні даного завдання використовуються матеріали, які наведені в розділі 2 методичних вказівок. Результатом є накреслений належним чином алгоритм послідовності дій роботодавця при нещасному випадку на виробництві.

2 Оформлення акта форми Н-5.

Використовуючи вихідні дані згідно зі своїм варіантом, які наведені в розділі 1 методичних вказівок, оформити акт розслідування за додатком А.

У пункті 1 акта в разі настання групового нещасного випадку зазначаються відомості про кожного потерпілого. Відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні потерпілого, можуть бути викладені у формі таблиці.

У пункті 2 акта, якщо нещасний випадок стався внаслідок аварії, зазначаються категорія аварії, об'єми втрати продукції (у натуральному вираженні та у гривнях), розмір матеріальних втрат, спричинених аварією (у гривнях).

У пункті 4 акта після викладення кожної причини відзначається, які вимоги законодавства про охорону праці та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій,

інструкцій з безпечного проведення робіт і посадових інструкцій порушено (із зазначенням статті, розділу, пункту тощо).

У пункті 5 акта зазначаються заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку (аварії), які можуть бути викладені у формі таблиці, із зазначенням строків і відповідальних за їх виконання.

3 Оформлення акта форми Н-5.

Використовуючи вихідні данні згідно зі своїм варіантом, які наведені в розділі 1 методичних вказівок, оформити акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, за додатком Б.

Акт складається з текстової і кодової частин, які заповнюються відповідно до міжгалузевих і галузевих класифікаторів з використанням установлених строків. Коди зазначаються в клітинках обов'язково.

У пункті 1 акта:

- у першому рядку число та місяць кодуються відповідно до їхніх порядкових номерів, а рік – двома останніми цифрами, наприклад, дата «1 грудня 2010 р.» кодується так: |0|1|1|2|1|0|;

- у другому рядку зазначається і кодується час, коли стався нещасний випадок, наприклад, час «22 год 30 хв» кодується так: |2|2|3|0|.

У пункті 2 акта кодується:

- найменування підприємства відповідно до ЄДРПОУ;

- адреса підприємства відповідно до КОАТУУ (класифікатора об'єктів адміністративно-територіального устрою України);

- найменування органу, до сфери управління якого належить підприємство, відповідно до КОДУ (класифікації органів державного управління);

- найменування цеху, ділянки відповідно до галузевого класифікатора, у разі його відсутності зазначається найменування цеху, ділянки відповідно до затвердженого переліку підрозділів підприємства.

У пункті 3 акта:

- стать кодується так: 1 – чоловіча, 2 – жіноча;

- зазначається число, місяць і рік народження, а кодується кількість повних років потерпілого на час настання нещасного випадку, наприклад 45 років кодуються так: |45|;

- професія (посада), розряд (клас) записуються і кодуються відповідно до Державного класифікатора професій. Якщо назва професії потерпілого не відповідає Державному класифікатору професій, у кодовій частині ставиться нуль. У разі коли потерпілий має кілька професій, зазначається та професія за якою, під час виконання роботи стався нещасний випадок; зазначається і кодується кількість повних років стажу роботи (загального, за основною професією (посадою), під час виконання якої стався нещасний випадок, наприклад 5 років кодується так: |5|.

Якщо стаж становить менше одного року, у текстовій частині зазначається кількість місяців і днів, а в кодовій частині ставиться нуль.

Пункт 4 акта заповнюється відповідно до вимог Типового положення про навчання з питань охорони праці, затвердженого органом Держпраці. Дата проведення навчання та інструктажу з питань охорони праці кодується згідно з пунктом 1.

Пункт 5 акта заповнюється відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого МОЗ. Дата проведення медичного огляду кодується згідно з пунктом 2.

У пункті 6 акта:

- дається стисла характеристика умов праці та дій потерпілого, викладається послідовність подій, що відбувалися перед настанням нещасного випадку, описується процес праці, а також зазначається, хто керував роботою або організував її;

- відомості про вид події зазначаються і кодуються відповідно до класифікатора, наведеного в додатку В;

- відомості про шкідливий або небезпечний фактор і його значення наводяться відповідно до ГОСТ 12.0.003-74. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Класифікація;

- шкідливий фактор кодується відповідно до класифікатора, затвердженого МОЗ.

У пункті 7 зазначаються і кодуються основна та супутні причини нещасного випадку відповідно до класифікатора, зазначеного в додатку В.

Основна причина нещасного випадку зазначається і кодується першою. Якщо причин нещасного випадку більше трьох, інші причини зазначаються лише у текстовій частині.

У пункті 8 устаткування кодується відповідно до класифікатора, зазначеного в додатку В, наприклад верстати металорізальні кодуються так: |381|; устаткування гірничошахтне |314|.

У пункті 9 діагноз зазначається і кодується відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10).

У разі перебування потерпілого в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння в кодовій частині відповідної граfi ставиться цифра 1.

У пункті 10 зазначаються відомості про порушення потерпілим вимог законодавства про охорону праці, що стали причиною настання нещасного випадку, відповідно до пункту 7. Закони та інші нормативно-правові акти про охорону праці кодуються відповідно до Державного реєстру міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці.

У пункті 12 зазначається кожний захід окремо. Не потрібно зазначати заходи щодо накладення стягнень.

Інформацію, якої не вистачає у вихідних даних для виконання розрахункової роботи, дозволяється прийняти самостійно за узгодженням з викладачем.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Про охорону праці [Текст] : закон України — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 44 с.

2 Актуальні питання охорони праці на залізничному транспорті [Текст] / М. І. Ворожбіян, Д. С. Козодой, О. А. Абакумов, Б.К. Гармаш. — Харків : УкрДАЗТ, 2010. — 208 с.

3 Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві [Текст] : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232.

4 Класифікатор розподілу травм за ступенем тяжкості [Текст] : затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 04.07.2007 р. № 370.

ДОДАТОК А
(навчальний)
Форма Н-5

ЗАТВЕРДЖУЮ

*(посада роботодавця або керівника органу, який
призначив комісію)*

(підпис) (ініціали та прізвище)
_____ 20__ р.

М. П.

АКТ
(СПЕЦІАЛЬНОГО) РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ (АВАРІЇ),
ЩО СТАВСЯ (СТАЛАСЯ)

_____ 20__ р. о __ год __ хв

На

(найменування підприємства, код згідно з ЄДРПОУ)

найменування органу, до сфери управління якого належить

підприємство)

(дата складення акта)

(місце складення акта)

Комісія, призначена наказом від _____ 20__ р. N _____

(найменування органу, який утворив комісію)

у складі голови

(прізвище, ім'я та по батькові)

(посада, місце роботи)

членів комісії:

(прізвище, ім'я та по батькові)

(посада, місце роботи)

за участю:

(прізвище, ім'я та по батькові)

(посада, місце роботи)

провела з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.

розслідування (спеціальне розслідування) нещасного випадку (аварії), що стався (сталася)

(місце нещасного випадку (аварії), кількість потерпілих,

у тому числі зі смертельним наслідком)

Роботу комісії продовжено згідно з наказом від _____ 20__ р. N _____

у зв'язку з _____

(зазначаються підстави для продовження строку проведення розслідування)

1 Відомості про потерпілого (потерпілих)

(прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, професія (посада), стаж роботи - загальний, у тому

числі на підприємстві, за професією; дата проходження навчання, інструктажу, перевірки

знань з охорони праці, первинного та періодичного медичного огляду, професійного добору;

наслідки нещасного випадку, діагноз, який встановив лікувально-профілактичний заклад)

(відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні

потерпілого, у разі нещасного випадку зі смертельним наслідком-

прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, ступінь родинного зв'язку, рід занять)

2 Характеристика підприємства, об'єкта, ділянки та місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)

(стисла характеристика об'єкта, ділянки та місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія), із

зазначенням відомостей про затвердженій і фактичний режим роботи підприємства, об'єкта

(устаткування) до настання нещасного випадку (аварії)

(стан об'єкта (ділянки), устаткування (конструкції) і матеріалів перед нещасним випадком

(аварією); висновок про їх відповідність нормативним вимогам)

(відомості про аналогічні нещасні випадки (аварії), що сталися на підприємстві)

(опис організації на підприємстві роботи з охорони праці та її недоліків (зазначаються тільки в разі

групового нещасного випадку та нещасного випадку зі смертельним наслідком)

3 Обставини, за яких стався нещасний випадок (сталася аварія)

(опис подій, що сталися, робіт, що проводилися до нещасного випадку (аварії), їх процесу

з початку зміни із зазначенням керівника робіт, його вказівок, дій потерпілого (потерпілих) та

інших осіб, причетних до настання нещасного випадку (аварії)

(послідовний виклад подій із зазначенням небезпечних і шкідливих виробничих факторів, які

впливали на потерпілого, перелік машин, інструментів, устаткування, експлуатація яких призвела

до нещасного випадку, небезпечних умов і небезпечних дій потерпілого або інших осіб, характеру аварії)

(перелік заходів, вжитих відповідно до плану ліквідації наслідків нещасного випадку (аварії),

надзвичайної ситуації або плану локалізації аварійних ситуацій, висновки експертизи (якщо проводилась),

відомості про осіб, що є свідками нещасного випадку, із зазначенням їх П.І.Б., постійного місця проживання)

4 Причини нещасного випадку (аварії)

(основні технічні, організаційні та психофізіологічні причини нещасного випадку (аварії), включаючи

перевищення гранично допустимого рівня небезпечних і шкідливих виробничих

факторів, невідповідність засобів колективного, індивідуального та медичного захисту встановленим

вимогам і їх недостатність (якщо це вплинуло на подію)

(узагальнені результати проведеної органами державного нагляду за охороною праці та іншими органами

перевірки стану охорони праці на підприємстві, які безпосередньо стосуються нещасного випадку

(у разі настання групового нещасного випадку та нещасного випадку зі смертельним наслідком))

5 Заходи щодо усунення причин виникнення нещасного випадку (аварії)

(заходи щодо усунення безпосередніх причин настання нещасного випадку, запобігання подібним нещасним випадкам, а також ліквідації наслідків аварії - у разі потреби)

6 Висновок комісії

(нещасний випадок визнано (не визнано) таким, що пов'язаний з виробництвом, із зазначенням відповідного пункту Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві)

складається акт за формою Н-1 (якщо випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), картка форми П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання чи отруєння)

(відомості про осіб, у тому числі потерпілого, працівників іншого підприємства або сторонніх осіб, дії або бездіяльність яких призвели до настання нещасного випадку (аварії), перелік порушень вимог законодавства про охорону праці, посадових інструкцій тощо (із зазначенням статей, розділів, пунктів)

(пропозиції щодо притягнення до відповідальності осіб, дії або бездіяльність яких призвели до нещасного випадку (аварії)

(дані про зустріч членів комісії з потерпілими або членами їх сімей чи уповноваженими особами, які представляють їх інтереси, з метою розгляду питань щодо вирішення соціальних проблем, які виникли внаслідок нещасного випадку, пропозиції щодо їх вирішення відповідними органами, роз'яснення потерпілим або членам їх сімей чи уповноваженим особам, які представляють їх інтереси, прав у зв'язку з настанням нещасного випадку)

7 Перелік матеріалів, що додаються

Голова комісії

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Члени комісії

(підпис)

(ініціали та прізвище)

ДОДАТОК Б
(навчальний)
Форма Н-1

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада роботодавця або керівника, який призначив комісію)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

_____ 20__ р.

М. П.

АКТ N _____
ПРО НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК, ПОВ'ЯЗАНИЙ З ВИРОБНИЦТВОМ

(прізвище, ім'я та по батькові потерпілого,

його місце проживання)

1 Дата і час настання нещасного випадку _____

(число, місяць, рік)

(год, хв)

2 Найменування підприємства, працівником якого є потерпілий: _____

Місцезнаходження підприємства, працівником якого є потерпілий: _____

Автономна Республіка Крим,
область _____

район _____

населений пункт _____

Орган, до сфери управління якого належить
підприємство _____

Реєстраційні відомості про підприємство (страхувальника) як платника
єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування:

реєстраційний номер страхувальника _____

дата реєстрації _____

найменування основного виду діяльності
та його код згідно з КВЕД _____

встановлений клас професійного ризику
виробництва _____

Найменування і місцезнаходження
підприємства, де стався нещасний випадок _____

Цех, дільниця, місце, де стався нещасний
випадок _____

3 Відомості про потерпілого: _____

стать: чоловіча, жіноча _____

число, місяць, рік народження

професія (посада)

розряд (клас)

стаж роботи загальний

стаж роботи за професією (посадою)

ідентифікаційний код

4 Проведення навчання та інструктажу з питань охорони праці:

навчання за професією чи роботою, під час виконання якої стався нещасний випадок

(число, місяць, рік)

проведення інструктажу:

вступного

(число, місяць, рік)

первинного

(число, місяць, рік)

повторного

(число, місяць, рік)

цільового

(число, місяць, рік)

Перевірка знань за професією чи видом роботи, під час виконання якої стався нещасний випадок (для робіт підвищеної небезпеки)

(число, місяць, рік)

Робота в умовах дії шкідливих або небезпечних факторів

5 Проходження медичного огляду:

попереднього

(число, місяць, рік)

періодичного

(число, місяць, рік)

6 Обставини, за яких стався нещасний випадок

Вид події

Шкідливий або небезпечний фактор і його значення

7 Причини нещасного випадку:

основна

супутні:

8 Устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, експлуатація яких призвела до нещасного випадку

(найменування, тип, марка, рік випуску, підприємство-виробник, дата останнього випробування,

якщо воно проводилося)

9 Діагноз згідно з листком непрацездатності або довідкою лікувально-профілактичного закладу

--

Перебування потерпілого в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, за медичним висновком

--

(так, ні або не визначалося)

10 Особи, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, або орган, який проводить розслідування:

(прізвище, ім'я, та по батькові, професія, посада, підприємство,

порушення вимог законодавства про охорону праці з зазначенням статей, розділів, пунктів тощо,

--

найменування відповідного органу, який проводить розслідування)

11 Свідки нещасного випадку

(прізвище, ім'я, та по батькові, постійне місце проживання)

12 Заходи щодо усунення причин нещасного випадку

№ п/п	Найменування заходу	Строк виконання	Виконавець	Відмітка про виконання
-------	---------------------	-----------------	------------	------------------------

Голова комісії

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Члени комісії

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

_____ 20__ р.

ДОДАТОК В
(довідковий)
КЛАСИФІКАТОР

- 1 Вид події, що призвела до нещасного випадку
- 01 – пригоди (події) на транспорті
- 01.1 – дорожньо-транспортна пригода на дорогах (шляхах) загального користування, у тому числі:
 - 01.1.1 – наїзд транспортних засобів на потерпілого
- 01.2 – дорожньо-транспортна пригода на території підприємства, у тому числі:
 - 01.2.1 – наїзд транспортних засобів на потерпілого
- 01.3 – авіаційна подія
- 01.4 – морська та річкова подія
- 01.5 – транспортна подія на залізничному транспорті
- 02 – падіння потерпілого, у тому числі:
 - 02.1 – під час пересування
 - 02.2 – з висоти
 - 02.3 – у колодязь, ємність, яму тощо
- 03 – падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, породи, ґрунту тощо, у тому числі:
 - 03.1 – обрушення, обвалення будівель, споруд і їхніх елементів
 - 03.2 – обвалення та обрушення породи, ґрунту тощо
 - 03.3 – падіння, зсув, перекидання технологічних транспортних засобів
 - 03.4 – падіння устаткування (обладнання) або їх конструктивних елементів
- 04 – дія предметів і деталей, що рухаються, розлітаються, обертаються, у тому числі:
 - 04.1 – дія рухомих і таких, що обертаються, деталей обладнання, машин і механізмів
 - 04.2 – дія предметів, що розлітаються в результаті вибуху або руйнування приладів, посудин, які перебувають під тиском, у вакуумі
- 05 – ураження електричним струмом, у тому числі:
 - 05.1 – у разі доторкання до ліній електропередачі та обірваних проводів
 - 05.2 – у разі наближення на недопустиму відстань до струмоведучих частин, що перебувають під напругою
 - 05.3 – у разі дії блискавки
- 06 – дія температур
 - 06.1 – дія підвищених температур (крім пожежі)
 - 06.2 – дія низьких температур (обмороження)
- 07 – дія шкідливих і токсичних речовин
- 08 – дія іонізуючого випромінювання
- 09 – показники важкості праці
- 10 – показники напруженості праці
- 11 – ушкодження внаслідок контакту з тваринами, комахами, іншими представниками фауни, а також флори
- 12 – утоплення
- 13 – асфіксія
- 14 – навмисне вбивство або травма, заподіяна іншою особою
- 15 – техногенна аварія
- 16 – стихійне лихо
- 17 – пожежа
- 18 – вибух
- 19 – самогубство
- 20 – зникнення працівника

- 21 – газодинамічне явище
 - 22 – погіршення стану здоров'я
 - 23 – інші види
2. Причини настання нещасного випадку
- Технічні:
- 01 – конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність засобів виробництва
 - 02 – конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність транспортних засобів
 - 03 – неякісне розроблення або відсутність проектної документації на будівництво, реконструкцію виробничих об'єктів, будівель, споруд, інженерних комунікацій, обладнання, устаткування тощо
 - 04 – неякісне виконання будівельних робіт
 - 05 – недосконалість технологічного процесу, його невідповідність вимогам безпеки
 - 06 – незадовільний технічний стан, у тому числі:
 - 06.1 – виробничих об'єктів, будівель, споруд, інженерних комунікацій, території
 - 06.2 – засобів виробництва
 - 06.3 – транспортних засобів
 - 07 – незадовільний стан виробничого середовища (перевищення гранично допустимого рівня небезпечних і шкідливих виробничих факторів)
 - 08 – інші
- Організаційні:
- 09 – незадовільне функціонування, недосконалість або відсутність системи управління охороною праці
 - 10 – недоліки під час навчання безпечним прийомом праці, у тому числі:
 - 10.1 – відсутність або неякісне проведення інструктажу
 - 10.2 – допуск до роботи без навчання та перевірки знань з охорони праці
 - 11 – неякісне розроблення, недосконалість інструкцій з охорони праці або їх відсутність
 - 12 – відсутність у посадових інструкціях визначення функціональних обов'язків з питань охорони праці
 - 13 – порушення режиму праці та відпочинку
 - 14 – відсутність або неякісне проведення медичного обстеження (професійного відбору)
 - 15 – невикористання засобів індивідуального захисту через незабезпеченість ними
 - 16 – виконання робіт з відключеними, несправними засобами колективного захисту, системами сигналізації, вентиляції, освітлення тощо
 - 17 – залучення до роботи працівників не за спеціальністю (професією)
 - 18 – порушення технологічного процесу
 - 19 – порушення вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин, механізмів тощо
 - 20 – порушення вимог безпеки під час експлуатації транспортних засобів
 - 21 – порушення правил безпеки руху (польотів)
 - 22 – незастосування засобів індивідуального захисту (у разі їх наявності)
 - 23 – незастосування засобів колективного захисту (у разі їх наявності)
 - 24 – порушення трудової і виробничої дисципліни, у тому числі:
 - 24.1 – невиконання посадових обов'язків
 - 24.2 – невиконання вимог інструкцій з охорони праці
 - 25 – інші
- Психофізіологічні:
- 26 – алкогольне, наркотичне, токсикологічне отруєння
 - 27 – алкогольне, наркотичне, токсикологічне сп'яніння
 - 28 – низька нервово-психічна стійкість
 - 29 – незадовільні фізичні дані або стан здоров'я
 - 30 – незадовільний психологічний клімат у колективі

- 31 – травмування (смерть) внаслідок протиправних дій інших осіб
- 32 – особиста необережність потерпілого
- 33 – інші причини
- 3 Обладнання, устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, експлуатація яких призвела до настання нещасного випадку
 - 311 – устаткування енергетичне
 - 313 – устаткування для чорної та кольорової металургії
 - 314 – устаткування гірничошахтне
 - 315 – устаткування підіймально-транспортне (крани)
 - 316 – устаткування підіймально-транспортне (конвеєри)
 - 317 – устаткування підіймально-транспортне (крім кранів і конвеєрів)
 - 318 – устаткування і рухомий склад залізниць
 - 331 - машини електричні малої потужності
 - 332 – електродвигуни змінного струму потужністю від 0,25 кВт і більше
 - 334 – електродвигуни вибухозахищені, врубово-комбайнові і електробури
 - 336 – машини електричні постійного струму
 - 337 – генератори змінного струму, перетворювачі, підсилювачі електромашинні, електростанції та електроагрегати живлення
 - 338 – машини електричні великі, агрегати електромашинні, турбо- і гідрогенератори
 - 341 – трансформатори і трансформаторне устаткування, апаратура високовольтна, силова перетворювальна техніка, прилади силові напівпровідникові, детектори ядерного і нейтронного випромінювання, електрохімічні перетворювачі інформації
 - 342 – апарати електричні напругою до 1000 В
 - 343 – комплектне обладнання напругою до 1000 В
 - 344 – устаткування спеціальне технологічне, шинопроводи низької напруги
 - 345 – електротранспорт (крім засобів міського транспорту і мотор-вагонних поїздів), електроустаткування для електротранспорту і підіймально-транспортних машин
 - 346 – устаткування світлотехнічне і виробни електроустановлювальні, лампи електричні, виробни культурно-побутового призначення і широкого вжитку
 - 348 – джерела струму хімічні, фізичні, генератори електрохімічні та термоелектричні
 - 361 – устаткування хімічне і запасні частини до нього
 - 362 – устаткування для переробки полімерних матеріалів і запасні частини до нього
 - 363 – насоси (відцентрові, парові та приводні поршневі)
 - 364 – устаткування кисневе, кріогенне, компресорне, холодильне, для газополуменевого оброблення металів, насоси, агрегати вакуумні і високовакуумні, комплектні технологічні лінії, установки та агрегати
 - 365 – устаткування целюлозно-паперове
 - 366 – устаткування нафтопромислове, бурове, геологорозвідувальне і запасні частини до нього
 - 367 – устаткування технологічне і апаратура для нанесення лакофарбового покриття на виробни машинобудування
 - 368 – устаткування нафтогазопереробне
 - 381 – верстати металорізальні
 - 382 – машини ковальсько-пресові (без машин з ручним і ножним приводами)
 - 383 – устаткування деревообробне
 - 384 – устаткування технологічне для ливарного виробництва
 - 385 – устаткування для гальванопокриття виробни машинобудування
 - 386 – устаткування для зварювання тертям, холодного зварювання і допоміжне зварювальне обладнання
 - 451 – автомобілі

452 – автомобілі спеціалізовані, автопоїзди, автомобілі-тягачі, кузови і фургони, причеми, тролейбуси, автотранспортувачі, мотоцикли, велосипеди
472 – трактори
473 – машини сільськогосподарські
474 – машини для тваринництва, птахівництва і кормовиробництва
481 – машини для землерийних і меліоративних робіт
482 – машини дорожні, устаткування для приготування будівельних сумішей
483 – устаткування і машини будівельні
484 – устаткування для промисловості будівельних матеріалів
485 – устаткування технологічне для лісозаготівельної і торф'яної промисловості, машинобудування комунальне
486 – устаткування для кондиціювання повітря і вентиляції
493 – устаткування і прилади для опалення і гарячого водопостачання
511 – устаткування технологічне і запасні частини до нього для легкої промисловості
512 – устаткування технологічне і запасні частини до нього для вироблення хімічного волокна
513 – устаткування технологічне і запасні частини до нього для харчової, м'ясної, молочної та рибної промисловості
514 – устаткування технологічне і запасні частини до нього для борошномельних, комбікормових підприємств і зернохосвищ
515 – устаткування технологічне і запасні частини до нього для торгівлі, громадського харчування та блоків харчування, устаткування холодильне і запасні частини до нього, виробу культурно-побутового призначення та господарського вжитку
516 – устаткування поліграфічне і запасні частини до нього
517 – устаткування технологічне і запасні частини до нього для скляно-ситалової промисловості, кабельної промисловості, для розвантаження, розфасування та упакування мінеральних добрив і отрутохімікатів
525 – устаткування та оснащення спеціальне для ремонту та експлуатації тракторів і сільськогосподарських машин, транспортування та складської переробки вантажів, пуску і налагоджування, технічного обслуговування та ремонту машин і устаткування тваринницьких і птахівницьких ферм, а також конструкції, устаткування та оснащення споруд захищеного ґрунту
945 – устаткування медичне
947 – устаткування технологічне для медичної промисловості і запасні частини до нього
968 – устаткування, інвентар та приладдя для театральних-видовищних підприємств і закладів культури

